

A Kúria a dr. Szatmári Norbert ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Cserba Attila ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony megállapítása iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 25.M.753/2013/15. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.636.773/2014/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.636.773/2014/3. számú ítéletének azon rendelkezését, amellyel a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 25.M.753/2013/15. számú kijavított ítéletének a keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyta - a perköltség- és illetékviselésre vonatkozó rendelkezésekre is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú kijavított ítéletet megváltoztatva megállapítja, hogy az abban foglalt időtartamokon túl a felek között 1997. január 1-jétől 2006. január 3-áig terjedő időszakban is munkaviszony állt fenn. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 35.000 (harmincötezer) forint és 9.450 (kilencezer-négyszázötven) forint áfa együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 104.000 (egyszáznégyezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy 1997. január 1-jétől 2011. november 20-áig munkaviszonyban állt az alperesnél.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 25.M.753/2013/15. számú, 16. sorszám alatt kijavított ítéletében megállapította, hogy a felek között 2006. április 18. és 2009. június 24., valamint 2011. július 18. és 2011. november 19. között munkaviszony állt fenn. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte az alperest a felperes javára perköltség, az állam javára kereseti illeték megfizetésére. Az elsőfokú bíróság az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 74. § és 76. §-a alapján értékelte a felek között fennállt jogviszony tartalmi elemeit. A lefolytatott bizonyítás alapján megállapította, hogy az alperest 1996. augusztus 2-án kelt létesítő okirattal alapította a felperes, aki 1996. augusztus 2-ától 2006. április 18-áig ügyvezető volt. A házastársa - ebben az időszakban az alperes társtulajdonosa - 2002. október 1-jétől 2004. június 10-éig a felperessel együttesen volt ügyvezető itt. Ezt követően a felperes 2009. június 24-étől 2011. július 18-áig ismét egyedül volt ügyvezető.

Az alperes ellen az első felszámolási eljárás 2008. december 3-ától

2009. április 24-éig volt folyamatban, amely egyezséggel zárult. A felszámolással érintett időszakban az ügyvezetői jogkört a felszámolóbiztos gyakorolta.

A második felszámolási eljárás 2011. július 18-án kezdődött. A felszámolóbiztos a felperessel 2011. szeptember 26-án rendes felmondást közölt 2011. november 19-ére szólóan, majd ezt követően a 2012. február 21-én kelt levelében arról tájékoztatta, hogy a felmondást tekintse tárgytalannak munkaviszony hiánya miatt.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes 1996. augusztus 2-ától 2002. október 1-jéig egyedül, majd 2006. április 18-áig a házastársával együttesen volt ügyvezetője az alperes társaságnak. Az ügyvezetéssel érintett időszakban a munkavállaló személye egybeesett a munkáltatói jogkört gyakorló személyével, amely kizárja a munkaviszonyra jellemző alá-fölérendeltség meglétét, ezáltal munkaviszony fennállásának megállapítását. A kialakult bírói gyakorlat szerint (BH2004.332.) a munkaviszony létesítésének nemcsak az az előfeltétele, hogy a munkáltató és a munkavállaló elkülönüljön, hanem az is, hogy ne essen egybe a munkáltatói jogkör gyakorlója és a munkavállaló személye.

Az első felszámolással érintett időszakban a felperes jogviszonya munkaviszonyként volt értékelhető, mert a munkáltatói jogokat vele szemben a felszámoló gyakorolta. A felszámolás befejezését követően a felperes ismételten ellátta az alperes ügyvezetését, így a következő felszámolási eljárásig egybeesett a munkáltató és a munkavállaló személye, tehát az alá-fölérendeltség nem volt megállapítható.

Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felszámolással érintett időszakban a felek között érvényesen létrejött-e munkaszerződés, mivel a munkaviszony tartalmi elemei, annak az elsődleges és másodlagos minősítő jegyei megvalósultak. Ugyanezen okból nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes 2008-tól nem munkaviszonyból származó jövedelmet vallott be az adóhatóságnál.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 49.Mf.636.773/2014/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét a fellebbezett részében helybenhagyta azzal, hogy a fellebbezési eljárás illetékét az állam viseli.

Megállapította, hogy a felperes fellebbezése hiányában a munkaviszony részbeni megállapítására vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezés jogerőre emelkedett.

A törvényszék az APEH tájékoztatásból ítéletében rögzítette, hogy a felperes a saját jogviszonyát illetően 2008. január 1-jétől 2011. július 18-áig terjedő időszakot tagi közreműködésként jelölte meg, és ennek megfelelően teljesítette az adófizetési kötelezettségét. A jelen munkaügyi perben ez utólag nem volt módosítható.

Az elsőfokú bíróság a bírói gyakorlatnak megfelelően foglalt állást arról, hogy amennyiben a munkáltatói jogkörgyakorló személye és a munkavállaló személye nem különül el, munkaviszony a felek között nem állhat fenn. A felperes a peresített időszak egy részében egy

személyben látta el a társaság ügyvezetését, és egyszemélyi tulajdonosa is volt annak. Így kizárt, hogy felette bárki munkáltatói jogkört gyakoroljon, ezért a munkaviszony megállapításának egyik leglényegesebb eleme, az alá-fölérendeltség nem volt megállapítható.

Abban az időszakban, amikor a felperes és házastársa közös tulajdonában állt az alperes, és a házastárs is ügyvezető volt, lehetősége lett volna a felperesnek, hogy az ügyvezetők között a feladatot megossza, és a férje, mint a másik ügyvezető gyakoroljon felette munkáltatói jogkört. Ezt taggyűlési határozat mondhatta volna ki, de ilyen határozat meglétét a perben a felperes nem igazolta. A tanúk és az iratok azt támasztották alá, hogy ebben az időszakban is a felperes volt az, aki az alperes alkalmazottai felett a munkáltatói jogkört gyakorolta. Ezért nem állapítható meg, hogy az ő esetében a munkáltatói jogkörgyakorlás és a munkavégzés elkülönült egymástól.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú ítélet kereset szerinti megváltoztatását, vagyis annak megállapítását kérte, hogy az alperesnél 1997. január 7-jétől 2006. április 18-áig, továbbá 2009. június 25-étől 2009. július 18-áig is munkaviszonyban állt.

Hivatkozott az 1998. június 16-áig hatályos gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény 183. § (1) bekezdésére, (2) bekezdés e) pontjára, 187. § (2) bekezdésére, valamint a 2006. július 1-jéig hatályos gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvény 150. § (1) bekezdésére, 2. § g) pontjára, 18. § (5) bekezdésére.

E jogszabályok alapján rögzíthető, hogy a munkáltatói jogkört az alperesnél is az ügyvezető felett taggyűlés gyakorolta. Fel sem merült tehát, hogy saját maga fölött lett volna munkáltatói jogkörgyakorló a felperes. A jogszabályok szerint az ügyvezető felett a munkáltatói jogkört csak a taggyűlés gyakorolhatta, melyen a felperest a szavazat leadás joga illeti csak meg. A szavazati jogát a fenti jogszabályok korlátozták.

Hivatkozott az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 86. § (1) bekezdésére és a 87. § (1) bekezdésére annak alátámasztására, hogy a jogerős ítélet jogellenesen állapította meg a munkaviszonya megszűnésének időpontját 2009. június 24-ében úgy, hogy az Mt-ben meghatározott megszűnési vagy megszüntetési okot nem jelölte meg.

Az elsőfokú ítéletben hivatkozott 3/2003. számú jogegységi határozat a jelen ügyben nem irányadó, mivel betéti társaságra vonatkozik.

A felperes házastársa a cégmásolat adatai szerint 2002. október 1-jétől 2007. október 1-jéig önálló képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselő volt.

Hivatkozása szerint az ítélezés alapjául elfogadott tényállás megállapítása a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütközik.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban történő fenntartását kérte.

Hivatkozott a 2006. évi IV. törvény 2006. január 4-étől 2007.

szeptember 1-jéig hatályos 22. § (2) bekezdésére, miszerint a vezető tisztségviselő ezen megbízatását munkaviszonyban nem láthatta el. E jogszabály 2007. szeptember 1-jétől hatályos 22. § (3) bekezdése szerint a vezető tisztséget - a társasági szerződés eltérő rendelkezése hiányában - nem láthatta el munkaviszonyban az egyszemélyes gazdasági társaság tagja. A felperesi társaság cégkivonata szerint az alperes egyedüli tagja a felperes. Ezen cégadatban történt változás időpontja 2009. június 24. volt, feltehetően ezen időponttól kezdődően az alperes egyszemélyes társaságként működik. Ezért is kizárt a felülvizsgálati kérelemmel érintett időszak vonatkozásában a felperes és az alperes között a munkaviszony fennállása.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozott.

A felperes alappal hivatkozott a felülvizsgálati kérelmében a törvényszék részéről a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést jelent ugyanis a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése (BH2001.197., BH2002.29.).

A másodfokú bíróság a csatolt cégmásolat adatait figyelmen kívül hagyva rögzítette az alperes tagjaira vonatkozó adatokat. A cégmásolat a „cégformától független adatok” II. cím alatt rögzíti, hogy P.G., G.A.L. 1996. augusztus 2-ától 2009. június 24-éig voltak együtt tagjai az alperes társaságnak. Az adatok szerint ezen időponttól kezdődően az alperes egyszemélyes társaság, annak egyedüli tagja a felperes.

Nem értékelte a törvényszék a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott gazdasági társasági törvények rendelkezéseit és azokban a peresített időszakban bekövetkezett változásokat sem.

Helytálló a felülvizsgálati érvelés, miszerint az ügyre irányadó 1998. június 16-áig hatályos 1988. évi VI. törvény 183. § (2) bekezdés e) pontja és a 2006. július 1-jéig hatályos 1997. évi CXIV. törvény 150. § (2) bekezdés g) pontja. E szerint a társasággal munkaviszonyban álló ügyvezetői felett a munkáltatói jogok gyakorlása a taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik. Ezt nem érinti az a körülmény, hogy a gazdasági társaság képviselétére egy vagy két ügyvezető jogosult. Az ügyvezetőt a munkavállalók irányába megillető munkáltatói jogkör elkülönül a munkaviszonyban álló ügyvezető irányában a taggyűlés részéről fennálló munkáltatói jogoktól. Ez utóbbi ugyanis - a fenti rendelkezések szerint - a gazdasági társaságokra vonatkozó rendelkezések szerint a taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik.

A csatolt munkaszerződés szerint az alperes a felperest ügyvezető igazgató munkakörben munkaviszonyban alkalmazta 1997. január 1-jétől határozatlan időtartamra. A fenti gazdasági társasági törvényi rendelkezések alapján felette a munkáltatói jogkör gyakorlására kizárólag a taggyűlés volt jogosult. A munkaszerződés határozatlan időtartamra vonatkozó kikötése ellenére az 1997. évi

CXLIV. törvény 24. § (1) bekezdés alapján azt öt évre, határozott időtartamra létrejöttek kell tekinteni.

A vezető tisztségviselőket határozott időre, de legfeljebb öt évre kell megválasztani, illetve a társasági szerződésben (alapító okiratban, alapszabályban) kijelölni. Ha a társasági szerződésben (alapító okiratban, alapszabályban) a vezető tisztségviselői megbízás időtartamáról a tagok (részvényesek) nem rendelkeznek, a vezető tisztségviselőt öt évre megválasztottnak kell tekinteni, kivéve ha a gazdasági társaság ennél rövidebb időtartamra jött létre [1997. évi XCLIV. törvény 24. § (1) bekezdés].

Nincs peradat arra vonatkozóan, hogy az öt év elteltét követően, azaz 2002. január 1-jétől munkaszerződés hiányában is a felperes általi ügyvezetői feladatellátás jellegében változás történt volna, és az alkalmazás tartalmi elemei már nem a munkaviszonyra jellemző sajátosságokat mutatták. Ezért a felperes ügyvezetői tevékenysége munkaviszonyban ellátottnak minősül.

Alappal hivatkozott ellenkérelmében a 2006. évi IV. törvény 2006. január 4-étől 2007. szeptember 1-jéig hatályos 22. § (2) bekezdésére az alperes, miszerint a vezető tisztségviselőt ezen minőségében megillető jogokra és az őt terhelő kötelezettségekre az e törvény szerinti társasági jogi jogviszony az irányadó azzal, hogy az így nem szabályozott kérdésekben a Ptk. megbízási szerződésre vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni. Vezető tisztségviselő ezen megbízatását munkaviszonyban nem láthatja el. Ezen kifejezett törvényi rendelkezésre tekintettel a felperes ügyvezetői feladatait munkaviszonyban 2006. január 4-étől már nem láthatta el.

Első fokon jogerőre emelkedett azonban azon ítéleti rendelkezés, miszerint a felperes 2006. április 18-ától látta el munkaviszonyban az ügyvezetői feladatokat. Ezért e rendelkezést a Kúria a Pp. 271. § (1) bekezdés a) pontja, 275. § (2) bekezdés alapján nem érinthette.

A fentiekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján a jogerős ítéletnek az elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyó döntését hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, megállapította, hogy a felperes az elsőfokú kijavított ítéletben foglalt időtartamokon túl 1997. január 1-jétől 2006. január 3-áig terjedő időtartamban is munkaviszonyban állt az alperessel.

Miután a felperes túlnyomórészt pernyertes lett (a 2006. január 3-ától 2006. április 17-éig bezárólag terjedő időtartamot kivéve), ezért a pernyertesség-pervesztesség arányának változása folytán a perköltség- és illetékviselésre vonatkozó rendelkezéseket is hatályon kívül helyezte a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdésre tekintettel.

A Pp. 81. § (1) bekezdés alapján kötelezte a túlnyomórészt pervesztes alperest a felperes együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére a pertárgyértéket első fokon az Itv. 39. § (3) bekezdés a) pont, a másodfokú

eljárásban a b) pont, a Kúria előtti eljárásban pedig a d) pont alapján meghatározva, míg a jogi képviselő munkadíját a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése, 4/A. § (1) bekezdése alapján számítva.

A Kúria a fenti pertárgyértékre vetítve kötelezte a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján a túlnyomórészt pervesztes alperest az Itv. 43. § (5) bekezdése szerinti elsőfokú, 46. § (1) bekezdés szerinti másodfokú, és az 50. § (1) bekezdés szerinti felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2015. október 14.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Nné

tisztviselő